

Kik lehetnek halhatatlanok?

Digitalizált életművek?

Nehéz batyukat hagyott a távozó kulturális kormányzat utódaira: nagyberuházásokat, amelyeket, kerül amibe kerül, valahogyan be kell fejezni. Kétségkívül az új Nemzeti Színház közülük a legsúlyosabb örökség, hisz még nem tudható, mennyi lesz a számla vége. Hasonlóképpen milliárdos nagyságrendű a Magyar Irodalom Házának kialakítása a Károlyi-palotában, ahol az egykori Petőfi Irodalmi Múzeum mellett létrejött a Kortárs Irodalmi Központ. Az előreláthatólag 1,4 milliárdos átalakítással járó építkezés – a végösszeg majd csak az építési tender elbírálása után derül ki – kétségkívül életmentő beruházás a Károlyi-palota számára, hisz a gyönyörű műemlék igen rossz állapotban volt. Az épületben irodalmi kávéházat és könyvesboltot alakítanak ki, beépítik a tetőteret, az udvar alá föld alatti könyvraktár kerül.

Az első elképzelések sokat változtak az alkuk során. Eredetileg az irodalmi múzeum és a Magyar Írószövetség osztozott volna a palota két szárnyán, s úgy tűnt, mindkét intézmény kevesli a rá jutó helyet. A kulturális tárca vezetése huszárvágással oldotta meg a helyzetet: kifizette az írószövetség lakbérét a Bajza utcában, így nem kell az elkövetkező

alapján szerveződjének. Többen is vitatják azonban, hogy éppen a Digitális Irodalmi Akadémia létrehozása ehhez a legszerencsésebb első lépés. Nemcsak azok, akik nem kerültek be a programba, és vele az igencsak gáláns honoráriumkörbe. A köznapokban csak digitális halhatatlanoknak nevezett csoport létrehozása a Nemzeti Kulturális Alap elnökének, Török Andrásnak az ötlete, s az NKA, mely a törvények szerint két

tal választott művek kerülnek az Internetre, a második évben a szakember által javasolt alkotások, a harmadik évben a maradék. Január 1-jén már meg kell jelennie a hálózaton íróként legkevesebb tizenöt ívnyi anyagnak. Most írják ki a tendert, amelynek nyertese lesz az anyagok beírója és majdani karbantartója. A pályázat elbírálása után lehet csak pontosan tudni, mennyibe is kerül a program, elegendő-e a kétszáz-

A magyar szépirodalom Interneten történő népszerűsítése, terjesztése nem a Digitális Irodalmi Akadémia létrehozásával kezdődött meg. Négy esztendeje folyik a Magyar Elektronikus Könyvtár kiépítése, feltöltése, igaz, minimális állami támogatással, számítógépes szakemberek önkéntes munkájával. Megalapítója három könyvtáros: *Moldován István*, *Drótos László* és *Kokas Károly*, akik máig szerkesztik, rendezik a hálózatba beírt anyagokat. *Zimányi Magdolna*, a KFKI Részecske- és Magfizikai Kutatóintézet számítógépes hálózati központjának fősztályvezetője, maga is a könyvtár egyik gazdátója sajnálja, hogy a kulturális kormányzat nem vesz tudomást arról, hogy már kétezerrel több magyar szépirodalmi és szakirodalmi munka olvasható az Interneten. A tárca nem támogatja erre a kezdeményezésre, és nem nézi, mit lehetne abból hasznosítani. Elsősorban nagy mennyiségű klasszikus irodalom, de számos kortárs író műve is hozzáférhető a világhálón. Az elektronikus könyvtár létrehozása jól illeszkedik az 1995–96-ban a kormány számára kidolgozott nemzeti informatikai stratégia céljaival, tehát hogy a magyar kultúra és tudomány ne csak mások információinak felhasználója, hanem maga is információszolgáltató legyen az Interneten. *Zimányi Magdolna* jó kezdeményezésnek tartja, hogy a Sulineten keresztül az irodalmi alkotások elérhetőek lesznek, ugyanakkor célszerűnek tartaná, ha a felkerült anyagból válogatás készülne a Sulinet számára, mert nem biztos, hogy a harminckilenc halhatatlannak minden műve hasznosítható irodalom az iskolában.

Létezik tehát két, különálló, ám azonos célú program. Az egyik mostohagyerek, a másik az előző kulturális vezetés édes-csemetéje. Ilyen gazdagok vagyunk?

Hanthy Kinga

Kortárs szerzők a Magyar Elektronikus Könyvtárban

Andrassev Iván, B. Radó Lili, Baka István, Balási András, Bartis Attila, Békés Pál, Borbély Szilárd, Bözödi György, Bratka László, Büky Ágnes, Cseke Gábor, Cselényi Béla, Csiha Kálmán, Csukás István, Darvas Ferenc, Darvasi László, Devecsery László, Eörsi István, Esterházy Péter, Fabó Kinga, Fábri Péter, Faludy György, Fazakas Attila, Fecske Csaba, Ferdinandy György, Fodor Ákos, Gál Éva Emese, Garaczi László, Gerlóczy Ferenc, Göncz Árpád, Gönczöl János, Gulyás József, Gyárfás Endre, Hajdú József, Háy János, Herold Ágnes, Hetesi Péter Pál, Horváth S. Domonkos, Iszlai Zoltán, Jancsik Pál, Jatzkó Béla, Jeles András, Jókai Anna, Kabós Éva, Kálmán Mária, Kálnay Adél, Kányádi Sándor, Karinthy Gábor, Kárpáti Béla, Karsai András, Kartal Zsuzsa, Kemény István, Kéri János, Kipke Tamás, Kis Zoltán, Kiss Csaba, Kiss Irén, Kiss Ottó, Konrád György, Kozma György, Kuczka Péter, Láng Zsolt, Lázár Ervin, Maier-Kránitz László, Majtényi Erik, Marno János, Móser Zoltán, Nádas Péter, Nagy István Attila, Németh Gábor, Norman Károly, Nyilas Attila, Oláh István, Onagy Zoltán, Parancs János, Parti Nagy Lajos, Pethő László, Petőcz András, Pék Pál, Podmaniczky Szilárd, Pribojszky Mátyás, Rákos Sándor, Révbíró Tamás, Sárányi József, Serfőző Simon, Simonfy József, Sinka István, Spiró György, Sütő András, Szabédi László, Szakál Árpád, Szántó Piroska, Székely János, Szénási Miklós, Szigeti Lajos, Szonda Szabolcs, Szócs Kálmán, Szügyi Zoltán, Szurdi András, Toóth H. Zsolt, Tomos Hajnal, Tóth Bálint, Tóth Éva, Tóth Gábor Ákos, Tóth István, Turczi István, Turi Tímea, Utassy József, Vámos Miklós, Várady Szabolcs, Varga Rudolf, Varga Szabolcs, Varjas Endre, Vásárhelyi Géza, Vass Tibor, Vathy Zsuzsa, Vító Zoltán, Zeke László.

észtendőre előre kötelezheti el magát, egy gáláns döntéssel kétezerig kétszázötvenmillió forinttal támogatja is az akadémia létrehozását. A tervek szerint a harminckilenc *Kossuth-díjas* és Babérkoszorús író teljes életműve felkerülne az Internetre, cserében – a digitális jogdíj fejében – a programalkotók szándéka szerint végéig a mindenkor minimálbér négyszeresét kitevő havi juttatásban részesülnének. A juttatásnak azonban nincs meg a fedezete, azt az NKA-nak évente meg kell ítélnie. Az adóköteles bruttó hetvennyolcezer forint júliustól már jár a halhatatlannak, akik saját körüket évente egy íróval bővítik. Az új tagnak már nem a hivatalos elismerései számítanak, ám meg kell kapnia a halhatatlannak hetvenöt százalékának voksát.

Az első három évben öt-öt olyan író is bekerül a körbe, aki 1944. július 1. után halt meg. A korábban elhalálozottak művei ugyanis már nem állnak jogvédelem alatt. A program szakemberei megkeresik a jogörökösöket, és felkínálják, hogy kétmillió forintért megvásárolják a művek elektronikus felhasználásának jogát, valamint az írói kézirat-hagyatékot. Nem tisztázott még, mi van, ha valaki után nem maradt egyetlen sajtópapír sem. Viszont írói hagyaték nélkül, vagy ha az örökös nem akar attól megválni, a kiszemelt író művei ennek a programnak keretében egyelőre nem kerülhetnek fel a világhálóra.

A Digitális Irodalmi Akadémia körül még sok a megválaszolatlan és eldöntetlen kérdés. Magos György szeretné, ha végül a teljes életművek a rendszerbe kerülnének, még azok az esetleg vitatott alkotások is, amelyeknek ma már inkább kultúrtörténeti, mint irodalmi értékük van. Közéjük tartoznak az ötvenes években keletkezett Sztálin- és Rákosi-himnuszok, amelyekért akkoriban kijárt a Kossuth-díj. Eldöntetlen kérdés az is, fel kell-e venni az életműbe a napi publicisztikákat. Az első szakaszban megkérték az akadémia tagjait, jelöljenek meg egy-egy szakembert, aki előkészíti a hiteles szövegeket. Az idén az írók ál-

ötvenmillió forint, amely a magyar kulturális életben bizony szép summának számít.

Vajon kik olvassák majd a digitalizált életműveket? Az elképzelések szerint mindazok, akik kapcsolatban állnak az irodalommal – egyetemisták, irodalomtörténészek, tanárok, de azok is, akik csak szeretnek böngészni. Akkor működhet hasznosan a program, amikor az Internet széles körben elterjed. Az biztos, hogy a könyvkiadást nem tudja pótolni, sőt, konkurenciát sem jelenthet a könyvnek, vélekedett Magos György, hisz a gépet nem lehet a fotóban lapozgatni, a képernyő az élményt adó olvasást nem tudja pótolni.

„A világ egyetlen igazi nemzetközi lexikonját – 130 ország 4000 tudósának összezsírozott munkáját – bőséges magyar kiegészítések gazdagítják. A 18 kötetes enciklopédia (1995-ben a magyar könyvtárosok szavazatai alapján) az év szakmai nívódíjas könyve címet is elnyerte már. 1998 áprilisában a 10. kötet, szeptemberben a 11., decemberre pedig már a 12. kötet megjelenése várható. A sorozat az ezredfordulóra ér véget. A mintegy 80 000 szócikket 20 000 fotó, térkép, ábra illusztrálja. Külleme (zöld bőrkötés, arany élmetszés, nagyformátumú, végig négyszínnyomásos, közel 800 oldal) méltó a nemes tartalomhoz.

Britannica Hungarica

„A teljes univerzumra ablakot nyitó alaposága tekintetében a Britannica Hungarica magasan kiemelkedik a század lexikonai közül.” (VALÓSÁG)

„A címszavak nem a szokványos, szárazlexikonstílusban íródtak. A szöveg olvasható, színes eleven és szinte naprakész.” (KRITIKA)

„Magyarországon 150 éve nem jelent meg ilyen nemzetközi lexikonosorozat” (KÖZNEVELÉS)

„A tudás ajándéka” (MAGYAR NEMZET)

„Az egyetemes kultúrtörténet egyik legeslegjobb, maradandó, ám csöppet sem avitt ismerettára” (PEDAGÓGUSOK LAPJA)

„Végre olvasható lexikon kerül a kezünkbe” (MAI NAP)

„A Britannica hű önmagához, a véleményformáló cikkalkotáshoz” (NÉPSZABADSÁG)

„Hallatlanul gazdag és kiűnően szerkesztett ismeretanyag. Egész szellemi életünk eseménye.” (SZABAD FÖLD)

Kérjük, hogy tájékoztatásért hívja közvetlenül a kiadót:
Magyar Világ Kiadó 1137 Budapest, Szent István krt. 22.
Telefon: 340 - 4376, 329 - 2948 Fax: 340 - 4376